

Kunstenfestival Maastricht, Hasselt, Sittard-Geleen en Venlo

Marco Blaauw & Christine Chapman

Global Breath

• zaterdag 17 september | **MAASTRICHT** SINT JANSKERK | 17.00 - 18.05 uur

---

Rolf Wallin 1957

Prillar (2020) voor 2 Noorse luren en live elektronica

WERELDPREMIÈRE

Liza Lim 1966

Wild Winged-One (2007) voor trompet

Raven Chacon 1977

Táá'ts'áadah (2018) voor trompet en live elektronica

NEDERLANDSE PREMIÈRE

Jing Wang 1992

Yan, solo voor schelp (2016) **NEDERLANDSE PREMIÈRE**

Ayanna Witter-Johnson 1985?

O.M. Rising (2021) voor trompet en soundtrack

NEDERLANDSE PREMIÈRE

Dai Fujikura 1977

Obi (2022) voor trompet en soundtrack

NEDERLANDSE PREMIÈRE

Marco Blaauw trompet

Christine Chapman schelp en elektronica

Global Breath

Prominente componisten van deze tijd schreven werken voor Marco Blaauw. Deze Nederlandse trompettist speelde veertien premières van componist Karlheinz Stockhausen. Iconisch werd de encenering van Stockhausens klassieker *Michaels Reise um die Erde*, waarin Blaauw – vastgezet in een alle kanten op bewegende kraan – die reis simuleert. In het project *Global Breath* maakt Blaauw zijn eigen reis om de wereld.

Het begon met Marco Blaauws droom om een trompettoon om de aarde te sturen die culturen met elkaar verbindt. Een archaïsche klank van grote symbolische waarde – in Europa werd waarschijnlijk al 18.000 jaar geleden een schelp via lipvibraties tot klinken gebracht – die een beter begrip tussen verschillende volkeren bewerkstelligt. Om deze droom een solide basis te geven, startte hij een internationaal onderzoek, dat een inkijkje geeft in de verschillende tradities en klanken van de trompet en andere lipgeblazen instrumenten. Daarvoor interviewde hij trompettisten van over de hele wereld, musici die van grote waarde voor het instrument zijn. Met als centrale vraag: is het mogelijk een trompetklank om de aarde te sturen die onderweg door iedereen die hem hoort kan worden begrepen? Dat wil niet zeggen dat Blaauw muziek opvat als een universele taal. Die opvatting is eerder een ideologisch geladen westers idee dan dat het bestaan van een

universele muzikale taal wetenschappelijk is aangetoond. Wel blijken er universele muzikale kenmerken te bestaan. Mogelijk zijn universele trekken van muziek manifestaties van universeel menselijk gedrag in het algemeen. In *Global Breath* wordt nagegaan of de trompetklank ook zo'n universele trek zou kunnen zijn. De resultaten van dit onderzoek worden direct toegepast op de muziekpraktijk, waaronder dit concert.

Dialogoog

In *Global Breath* staat de dialoog tussen componist en muzikant centraal, met de trompet als intermediair. De klassieke rolverdeling tussen maker en uitvoerder wordt aan de orde gesteld. Grenzen tussen componeren en interpreteren vervagen. De trompettist is de initiatiefnemer van de dialogen. De componist kiest uit het materiaal dat wordt aangeboden door de uitvoerder. Componisten als Stockhausen bestudeerden de musicus en bepaalden vervolgens wat er nog aan de instructies kon worden verbeterd. Die situatie was directief, de componist onaanraakbaar. In *Global Breath* wordt de samenwerking tussen trompettist en componist gekenmerkt door geven en nemen, vinden en uitvinden, produceren en repeteren, reflecteren en evalueren. Daardoor wordt een wederzijds gevoel van vertrouwen opgebouwd. De dialoog met componisten, hoe ongemakkelijk deze soms ook kan

worden, is voor Blaauw noodzakelijk om creatief productief te zijn. Het gaat hier niet alleen om zuiver muzikale, maar ook sociale waarden, die in de oude, directieve muziekwereld werden vermeden. Zo ontstaat nieuwe muziek. Daarmee is Blaauw niet langer uitvoerder van andermens ideeën of intermediair tussen componist en publiek, maar is hij scheppend uitvoerder geworden.

Wereldreis

De componisten in dit project vertegenwoordigen een wereldwijde gemeenschap van kunstenaars, en in dit concert horen we een afspiegeling van de wereldreis. [componisten zijn in programmaprolog geplaats:]

Rolf Wallin (1957, Noorwegen) heeft hoorbaar een achtergrond in jazz en avant-gardistische rock. In *Prillar* laten Blaauw en Christine Chapman op twee luren (Noorse alpenhoorns) horen waartoe een orenschilderlijk eenvoudige muzikale dialoog allemaal kan leiden.

De muziek van **Liza Lim** (1966, Australië) is een caleidoscoop aan invloeden. Zelf is ze net zo open in de samenwerkingen die ze aangaat. Bekende vragen aan de musici waarvoor ze componeert zijn:

‘Wat denk je van deze dynamiek?’

‘Wat vind je van deze expressie?’

‘Wat denk jij dat het beste past?’

In ‘Global Breath’ is Marco Blaauw niet langer uitvoerder van andermens ideeën of intermediair tussen componist en publiek, maar is hij scheppend uitvoerder geworden.

Raven Chacon (1977, Dinetah) won onlangs als eerste oorspronkelijke Amerikaan de Pulitzer Prize for Music. In zijn prijswinnende *Voiceless Mass* – een in opdracht van de katholieke kerk gemaakte mis over de misstanden van die kerk tegen Chacon's volk – zijn het de onderdrukte stemmen die spreken, letterlijk of symbolisch.

Táá'ts'áadah betekent 'dertien' in Navajo. De partituur vertoont veel ruimte, letterlijk en figuurlijk. Blaauw beschouwt die ruimte als de wijde vlaktes waarin Chacon opgroeide, en hij krijgt van Chacon veel ruimte voor interpretatie.

Componiste en improvisatiemusica **Jing Wang** (1992, China) voltooide conservatoriumstudies in China en Duitsland. Haar muziek is een fusie met respect voor haar bestanddelen, die allemaal nog hoorbaar zijn. De schelpsolo die ze in opdracht van Blaauw maakte, verklankt muziek die tegelijkertijd oud en modern én oosters en westers is.

Multalent **Ayanna Witter-Johnson** (1985?, Verenigd Koninkrijk) – componiste, zangeres, celliste, pianiste, danseres – noemt haar muziek 'melodie met een goed ritme'. Daarin spelen haar vrouw-zijn en haar Jamaicaanse wortels een essentiële rol.

Terwijl veel componisten componeren voor een solo-instrument lastig vinden, lijkt het voor **Dai Fujikura** (1977, Japan) vanzelfsprekend. Bovendien bespeelt Fujikura de instrumenten waarvoor hij componeert. Voor hem is de partituur slechts een middel om in dialoog te treden met de musicus.

Met *Global Breath* wil Marco Blaauw een archaïsche klank in onze tijd plaatsen. Daarbij wordt de trompet een emancipatoire rol toebedeeld, met als doel gelijkwaardigheid van alle muzikale actoren. De trompet ontdoet zich van haar traditionele uitvoerende functie en biedt een nieuw perspectief op haar eigen verleden, heden en toekomst. Zij wordt een spreekbuis van een nieuwe, gedemocratiseerde muziekpraktijk. ❖

Erwin Roebroeks

Marco Blaauw

Marco Blaauw (1965) studeerde aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam en vervolgde zijn studie bij Pierre Thibaud en Markus Stockhausen. 'Als kind hoorde ik voor het eerst Nieuwe Muziek op televisie. Ik zag hoe mensen in het publiek hun oren bedekten met hun handen. Dat was precies wat ik wilde: dat mensen zich inspannen en verbaasd zijn over wat ze horen.' Hij vervolgt: 'Ik had altijd het beeld in mijn hoofd van een troubadour die het laatste nieuws verspreidde. Dat wil ik ook doen met mijn trompet. In veel opzichten is het instrument verwaarloosd. Ik zie het als mijn taak om de techniek van de trompet verder te ontwikkelen en componisten te interesseren voor het instrument.'

Componisten als Peter Eötvös, Georg Friedrich Haas, Wolfgang Rihm, Rebecca Saunders, Martijn Padding, Isabel Mundry, Richard Ayres, Gijsbrecht Roye en John Zorn hebben speciaal voor Marco Blaauw gecomponeerd. Ook werkte Blaauw intensief samen met Karlheinz Stockhausen. Vliegend over het orkest in een cardanisch opgehangen kooi speelde hij de hoofdrol in Stockhausens *Michaels Reise um die Welt*. Hij bracht diens *Harmonien für Trompete* in première bij de BBC Proms in de Royal Albert Hall, evenals vele solorollen uit Stockhausens operacyclus *Licht*. In 2015 begon Marco's samenwerking met de Amerikaanse componist La Monte Young voor *The Second Dream of The High-Tension Line Stepdown Transformer*. Sindsdien produceerde hij vele concerten waarmee hij het baanbrekende werk van La Monte Young in Europa onder de aandacht heeft gebracht.

Uitvoeringen door Marco Blaauw zijn geregeld opgenomen voor radio, televisie en cd. Zijn zesde solo-cd, *Angels*, werd in 2014 bekroond met de Preis der Deutschen Schallplattenkritik. Als componist ontving Blaauw twee jaar later de Karl Sczuka-prijs voor zijn eerste hoorspel, *deathangel*. Blaauw was als docent betrokken bij internationale masterclasses in Darmstadt en Luzern en was faculteitslid voor het programma *Masters aus LICHT* aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Marco Blaauw maakt deel uit van het in Keulen gevestigde Ensemble Musikfabrik, gespecialiseerd in nieuwe muziek.

Christine Chapman

Ook Christine Chapman is lid van Ensemble Musikfabrik in Keulen. Ze studeerde hoorn aan de universiteiten van Michigan en van Indiana. In 1990 kwam ze naar Duitsland, waar ze als solohoornist speelde in onder meer de radio-symfonieorkesten van de Norddeutsche en Westdeutsche Rundfunk, de Deutsche Oper Berlin, het Gürzenich Orchester Köln en in het Antwerp Symphony Orchestra in België.

In 2001 trad Christine Chapman voor het eerst op met Ensemble Musikfabrik en sinds 2004 is ze vast lid van dit gezelschap. Het kamermuzikale karakter, de intensieve samenwerking met componisten en de continue ontwikkeling van instrument en speeltechnieken in dit ensemble fascineren haar nog altijd. 'Ik kreeg de kans om te werken met mensen die veel van hun creativiteit aan dit genre wijden, en daarmee sloeg de vonk over.' De ervaring van optredens met muziek van Harry Partch, La Monte Young of Sun Ra vormt een belangrijke drijfveer in haar werk. 'Proberen de technische details van het spel te doorgronden en de ziel van de muziek naar boven te halen; dat is wat ik zo spannend vind.' Dit is ook wat naar voren komt in haar andere passie, de jazzmuziek. 'Evenals bij nieuwe muziek heb je in de jazz veel vrijheid en daardoor komt er bij mij veel energie vrij.'

Elisabeth Hetherington · sopraan & Lotte Betts-Dean · mezzo
za 17 september · 22.00 - 23.00 uur | zo 18 september · 15.00 - 16.00 uur

MAASTRICHT | KEIZERZAAL SINT SERVAASBASILIEK · € 16

Werk van **Pascal Dusapin, John Cage, Georg Fr. Haas** en **François Couperin**

Dit concert wordt opgenomen en op een nader te bepalen datum uitgezonden door de NTR in het programma Avondconcert op NPO Radio 4, zie musicasacramaastricht.nl.

musicasacramaastricht.nl

MUSICA SACRA IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Satellietprogrammering en promotieconcert komen tot stand i.s.m. Cultuurcentrum Hasselt, Toon Hermans Theater en Filmhuis De Domijnen in Sittard-Geleen, Theater De Garage Venlo en Munttheater Weert. Filmselectie voor Maastricht en Sittard-Geleen door Lumière Cinema i.s.m. Filmhuis De Domijnen.

BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (vz), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts, Susanne Vermeulen en Saskia Törnqvist
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (vz), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Lieke Wijnja

PROJECTLEIDING & FONDSNWERVING Fons Dejong
MARKETING & PUBLICITEIT Hetty van Dongen
PRODUCTIE Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong
VORMGEVING Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof en Lira Fonds.

Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding • musicasacramaastricht.nl/vriend

STICHTING MUSICA SACRA

Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
• info@musicasacramaastricht.nl
• musicasacramaastricht.nl
• [facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht)
• [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2022

